



Fig. 58-59. Lysekroner. 58. Nr. 2, 1769 (s. 1702). Foto Arnold Mikkelsen 2017. 59. Nr. 3, skænket 1798 af løjtnant og kontrollør Friederich Almer og hustru Nicoline Christine Almer (s. 1702). Foto Arnold Mikkelsen 2016. – *Chandeliers. 58. No. 2, 1769. 59. No. 3, donated in 1798 by Lieutenant and Superintendent Friederich Almer and his wife Nicoline Christine Almer.*

To nyere *lampetter*, af messing, hver med seks uindfattede, nedadvendte pærer, er ophængt på langvæggene i det oprindelige våbenhus.

KIRKESKIBE

Kirken rummer med sine syv skibe en af landets største samlinger, kun overgået af Fanøkirkerne i Nordby (ni skibe) og Sønderho (15 skibe) (*DK Ribe* 2135 ff. og 2179 ff.).¹⁴⁹ Skibene er bygget og ophængt i perioden 1778-1988, og det høje antal vidner om byens stærke tilknytning til søfarten. For de tre ældste skibe er bygmesteren ukendt, mens de fire yngste er bygget af lokale skibsbyggere. Ligeledes vides seks af skibene at være skænket af lokale. De ældre skibe (nr. 1-4) hang oprindelig i jernkæder med forgyldte kugler.¹³ Nu hænger de i snoede, hvidmalede jernstænger.

1) (Fig. 60-61), ophængt 1778, »Kronprindsens Ønske«, skænket af syv navngivne mænd fra Marstal: Christen Nielsen Bøye, Jens Jensen Bager, Jørgen Jensen, Hans Nielsen, Albert Her-

mandsen (jf. alterstager s. 1683, kirkegårdsmonument nr. 1), Niels Jepsen og Jens Jepsen.¹⁵⁰ Linseskib med 2×18 kanoner, hvortil kommer 12 kanoner på dækket og to agter. Galionsfiguren er en løve med krone på hovedet. Agterkastellet har vinduesgalleri og balkon, og øverst på agterspejlet er en krone, flankeret af bladværk, hvorunder navnet er anført med reliefantikva. På dækket er skibsklokke og på skansen en lanterne. Dannebrogsvimpel i stor- og fortop, splitflag som gøs og under gaffen. Et papir med afskrift af et digt samt navnene på de syv givere er indlagt i skibet.¹⁵¹ Skroget er sortmalet med hvide portgange og røde faldporte, hvid vandlinje og bronzefarvet bund. Galionsfiguren er forgyldt med røde detaljer ligesom udsmykningen og navnet agter. Skibet hænger i vestenden.

2) (Fig. 62), ophængt 1804, »Christian d. IX«, tidligere »Ærøe«, skænket af ni søfolk.¹⁵² Orlogsfregat, 321 cm lang og dermed et af landets største kirkeskibe, udstyret med i alt 22 kanoner. Galionsfiguren er en løve, og skibet har faldereb ude



Fig. 60. Indre set fra vestre pulpitur med fire af kirkens i alt syv kirkeskibe. I forgrunden skib nr. 1, »Kronprindsens Ønske«, ophængt 1778 (s. 1703). Foto Arnold Mikkelsen 2016. – Interior seen from western gallery with four of the church's seven church ships. Foreground: Ship no. 1, "Kronprindsens Ønske", hung up in 1778.

på hver side. Agterpartiet har fem vinduer samt tre på hver side, omgivet af draperilignende ornamenter, og på skansen er en lanterne. Dæksinventaret omfatter dækshus og jolle, skibsklokke samt en flytbar kanon. Dannebrogsvimpel i stor- og fortop, splitflag som gøs og under gaffen. Navnene på de ni givere er skrevet på træstykker, der ligger inde i skibet. Skroget er sortmalet med hvid portgang, røde faldporte og sorte faldereb, hvid vandlinje og bronzefarvet bund; på rælingen er forgyldte stjerner. Galionsfiguren er forgyldt, vinduerne er hvide med røde og forgyldte rammer, navnet står på agterspejlet med forgyldte versaler.

Ifølge traditionen blev skibet fundet drivende i Nordsøen af et skib fra Marstal i de første år af 1800-tallet.¹⁵³ Besætningen bjærgede det og tog det med hjem, hvor det blev istandsat, navngivet »Ærøe« og skænket til kirken. Efter en restaurering 1868 blev det omdøbt til sit nuværende navn. Skibet hænger sydligst i korsarmen.

3) (Fig. 63), ophængt 1804, »Seir Krandsen«, en jagt.¹⁵⁴ Agterpartiet har fire vinduer, og skibet er udstyret med to joller. Rød vimpel i masten og dannebrogsgflag agter. Skroget står i bejdset træ og



Fig. 61. »Kronprindsens Ønske«. Kirkeskib nr. 1, ophængt 1778 (s. 1703). Foto Arnold Mikkelsen 2017. – Church ship no. 1, "Kronprindsens Ønske", hung up in 1778.

sort maling med 'hvergarnsstriber' i hvid og grøn, vinduerne har røde rammer. Skibet hænger i kirken østende foran koret.



Fig. 62 »Christian IX«, tidligere »Ærøe«. Kirkeskib nr. 2, ophængt 1804 (s. 1703). Foto Arnold Mikkelsen 2016. – Church ship no. 2, "Christian IX" (formerly "Ærøe"), hung up in 1804.